

Förslag gällande ändring av stödområde för Kramfors kommun i Västernorrlands län

Bakgrund

Det svenska systemet för regionalpolitiskt stöd, vars syfte är att främja ekonomisk tillväxt och en samhällsekonomiskt och i övrigt lämplig lokalisering av näringslivet, har sedan dess tillkomst, i sin grundläggande del, varit ofördelaktigt för Kramfors kommun.

Under de senaste ca 20 åren har frågan om Kramfors kommuns stödområdestillhörighet och stödnivåer från tid till annan tagits upp med regionala och nationella myndigheter och små justeringar (både positiva och negativa) har ägt rum. I botten ligger dock den grundläggande problematiken kvar vilken är att Kramfors kommun aldrig klassats som stödområde A. När man tittar på den statistiska utvecklingen och utfallen för Kramfors kommun blir bilden mycket tydlig.

Befolkningsutveckling och sysselsättning

Sedan 1930-talet har befolkningen och sysselsättningen minskat kraftigt. I tabellen nedan visas hur förändringen ser ut sedan 1968 i länet.

SCB befolkningsstatistik år 1968-2015

<u>Ort</u>	<u>år 1968</u>	<u>år 2015</u>	<u>Förändring</u>
Kramfors	29.928	17.987	-39,9%
Ånge	15.743	9.493	-39,7%
Sollefteå	28.782	19.783	-31,3%
Örnsköldsvik	60.595	55.576	-8,3%
Härnösand	26.962	25.066	-7,0%
Timrå	17.626	17.987	+2,0%
Sundsvall	89.880	97.633	+8,6%

Kramfors kommun har under den ovanstående perioden tappat mest befolkning i hela Västernorrlands län och fortsätter att tappa.

Sedan 1930-talet har Kramfors befolkning minskat från 44,300 till dagens cirka 18,000. En minskning med 59 % vilket är en av de allra högsta siffrorna i landet. Medborgarna i Kramfors kommun består idag av en åldrande

befolkning. Sysselsättningsgraden har minskat och ungdomsarbetslösheten är hög. Den tillfälliga uppgången 2016 och 2017 i befolkningsstatistiken härleds till att Kramfors kommun tog emot över 1500 asylsökande under denna period. Ser vi på utfallet för 2018 så pekar det på ytterligare ett befolkningstapp.

Utbildningsnivå

Utbildningsnivåerna styrs av tillgänglighet och attityder till utbildning. Utbildningsnivåerna inom kommunen ligger under riksgenomsnittet. Aktuell statistik säger att andelen högutbildade i Kramfors är 14 %. I grannkommunerna är motsvarande siffra för Sollefteå 15 %, Örnsköldsvik 22 % och Härnösand 22 %. Kompetensutveckling och vikten av kvalificerad arbetskraft utgör en viktig resurs för näringslivets tillväxt i länet och Kramfors kommun. Företagen upplever idag att det är svårt att attrahera attraktiv arbetskraft till sina företag. Unga människor, framförallt unga kvinnor, flyttar för att utbilda sig. En möjlighet att återkomma efter studierna för en anställning motsvarande den akademiska nivå man nått eller för att starta eget företag måste underlättas.

Hälsotillstånd

Antalet levnadsår är lägre i vår kommun än i riket och länet i övrigt. Livslängden för kvinnor är 81,3 år och för män 78,3 år jämfört med rikssnittet som ligger runt 82,6 för kvinnor och 79 år för män baserat på siffror 2011-2015. Dödlighet i hjärt-kärlsjukdom, KOL (kvinnor) och lungcancer (män) ligger över rikssnittet liksom dödlighet i alkoholrelaterade sjukdomar. Kopplingen till levnadsvanor och utbildningsnivå är hög här liksom i landet generellt, låg utbildning, levnadsvanor och livslängd hänger ihop. 72 % av männen och 61 % av kvinnor (16-84år) skattar sin hälsa som god vilket är väldigt lågt jämfört med riket där siffrorna ligger på 76 % av männen och 715 för kvinnor. Vi har alltså en situation där kvinnor mår generellt sämre än män. Övervikt och fetma ökar både bland barn, ungdomar och vuxna. Den psykiska ohälsan hos våra barn och ungdomar ökar.

Centralisering av myndigheter

Under en längre tid har framförallt statliga myndigheter såsom Sida, Skatteverket, Försäkringskassan och delar av Polisen dvs offentliga aktörer försvunnit från eller minimaliserats i Kramfors kommun via centraliseringsbeslut. Beslut som påverkar möjligheterna att vidmakthålla Kramfors som en attraktiv plats att verka i och bo på och att föra en enkel dialog med medborgare och företagare. Problematiken blir tydlig när organisationer som Folke Bernadotte Akademin och MSB, vilka fortfarande är verksamma på orten, skall rekrytera ny personal. Dessa organisationers personalrekryteringar centraliseras till i huvudsak Stockholm.

Förutom offentliga aktörer har även stora privata arbetsgivare försvunnit under åren såsom Kalmar kök, SAAB Scania m.fl.

Infrastruktur

Tillgängligheten är viktig för en kommuns utveckling. I Kramfors centrum har kommunikationsmöjligheterna de senaste åren förbättrats med tillkomst av ett resecentrum, och järnvägskoppling till flygplatsen. Däremot har kommunikationer utanför tätorten försämrats med neddragningar av kollektivtrafik. I stort sett alla boende utanför tätorten som arbetspendlar är beroende av bil. Kramfors intar även ett bottenresultat i länet när det gäller fiberutbyggnad och bredband till hushåll.

Sammanfattning

Kramfors kommun har omfattande regionala problem. Problemen i Kramfors kommun är större eller likartade jämfört med andra kommuner i stödområde A.

Förslag

Bakgrundsbeskrivningen påvisar tydliga strukturella problem för Kramfors kommun vilka är mer omfattande än för länet som helhet. Dessa fakta är centrala i vår utgångspunkt till förslaget att inkludera Kramfors i gruppen kommuner som tillhör stödområde A.

För att skapa förutsättningar för tydligare utvärderingsmöjligheter av avgränsningen mellan stödområde A och stödområde B vill Kramfors kommun uppmantra till att detta beslut studeras av följeforskare under en period av minst fem år. Då kan förhoppningsvis forskningsresultaten ge bättre underlag för svenska myndigheter att kunna utvärdera stödområdesindelningens inverkan på företagens investeringsvilja och sysselsättning och andra faktorer.

Vi hoppas på ett positivt besked om att Kramfors kommun ska tillhöra stödområde A.

Kramfors, 2018-12-20

Gudrun Sjödin
Vice kommunalråd

Peter Carlstedt
Kommundirektör

Susanne Königson
Tillväxt- och näringslivschef

